

ივერიის

გ ა ზ ე თ ი ლ ი რ ს					
თვე	მან.	კ.	თვე	მან.	კ.
12	10	6	11	5	6
11	9	5	10	4	5
10	8	4	9	3	4
9	7	3	8	2	3
8	6	2	7	1	2
7	5	1	6	0	1

ცალკე ნომერი—ერთი მარკა

გაზეთის დასავლეთად და კერძო განცხადებათა დასაწყველად უნდა მივმართოთ თეონან რედქციას, გუგაშვილი, ავღუსტის ქუჩაზე, ვარსკვლავის ქუჩის პირდაპირ, ანუ გუგაშვილის სახლში. წინასწარ განაცხადებული საზოგადოების განცხადებებს, სადავად-ახსნაურ ბანკის სახელზე, სასაღისი ქუჩაზე. ღარი განცხადების: ჩვეულებრივი სტრიაქიონი რვა კაპიტა.

1877—1891 **ს ა ზ ე ლ ი ტ ი კ ა და ს ა ლ ი ტ ი კ რ ა ტ ი ყ რ ა ვ ა ზ ე თ ი** 1877—1891

ენენა ბარბარე ქრისტეფორეს ასული თუმანიშვილისა, თ. დავით იმის ძე თუმანიშვილი და ქენინა ანა იმის ასული თარხან-მოურავისა აუწყებენ რა გულითაღის მწუხარებით გარდაცვალებას **თავადის მხარბაშ მასხიის ძის თუმანიშვილისა**, უმორჩილესად სოხოვენ ნათესავთა და ნაცნობთა, მოპოვებულნი განსვენებულის დასაფლავებაზე, 29 ივლისს, სოფელს ხელთუბანს. (1—1)

ახალი სტამბა

მ. შარაძის ტფილისში

ნიკოლოზის ქუჩაზე, თავ. გრუზინსკის სახლში,

იქ, სადაც „**ივერიის**“ რედაქცია იმყოფება, გაიხსნათ სრულიად ახალი სტამბა.

სტამბას აქვს საზღვარ-გარეთი და გამოქვეყნებული ახლის სისტემის მსწრაფლ-მშვედები და სხვა და სხვა გვარი მაშინები.

ამასთან გვაქვს ახალი ასოები, როგორც ქართული, აგრეთვე რუსულიცა და სომხურიც. სომხური ასოები გამოქვეყნებულია ვენიდან.

ქოველ გვარს სასტამბო სამკმს ქართულ-სომხურ-რუსულს ენებზე სუფთად და დროულად აბეჭდებ.

ახალი ამბავი

ჩვენ მოვივიდა ქეთისიდან ფრიად სამწუხარი ამბავი: იქ შეუტყვათ, რომ 28 ივლისს ღამე გარდაცვლილა უეცრად ჩვენი პოეტი თ. შამია გურიელი.

* * * განჯის გუბერნატორი თავ. ნაკაშიძე გუშინ პეტერბურგიდან ტფილისში ჩამოვიდა.

* * * სახელმწიფო ქონებათა სამინისტროს წევრი ტაინი სოვეტ-

ნიკი არნოლდი გუშინ პეტერბურგიდან ტფილისში ჩამოვიდა სახელმწიფო ქონებათა და რამდენიმე კრძო კაცის მიერ გასასული მამულების დასათვლიერებლად და შესასულიად.

* * * მოვარგანთ მკითხველებს, რომ დღეს, დღის 10 საათზე, ქართულ თეატრის დარბაზში დანიშნულია საგანგებო კრება ტფილისის სათავად-ახსნაურთა საადგილ-მამულთა ბანკის დამფუძნებელთა და მსესხებულთა. ეს კრება მოწვეულია იმისათვის, რომ წესისამებრ იშუამ-

ფელეტონი

წარმართული კულტურისათვის

ქართველთა სამხარაო აშუბი.

თუ ეს სამხარაო ამბები მანდარ მკითხველისათვის მაინც სასიამოვნო არ გამოდგება, ბოლოში ვიხილ და თან ვთხოვ, რომ მიზნის ჩემის კალმის ავსიაობას-კი არ მიაწეროს, ქართველთა სამხარაო საქმეების არედატრებას, იმითავე ცხოვრების უთავბოლოობას, შეუღებლობას და ავკარგის განურჩევლობას. თუ ამ ბოლოში და მიზნების მიღებას არ ინებებენ და მეტყვის დამიწყებენ, მე ამისი მაინც და მაინც ძლიერ არ მეშინია: თავი ქულში მაქვს და საღალტ კულიანთა უწყველში ვარ მიუჩნებელი: აქ ვერც ქვა და ქოლონი მომიწევს, ვერც სხვა-ბუნდანი. აბა დავიწყეთ: ღვთის გულისათვის, ერთი პირ-უთხრევლად და ფხი-

ზელის თვალთა მიხედ-მოხედით თქვენს ცხოვრების არე-მარბში, უსწავლელთა კუთხე ზიადგებენ, ნასწავლთა წრეში, მოხუცთა და ახალგაზრდათა კრებაში, აბა თუ ყველგან და ყველასთან რაღაც იღუმალი, მაგრამ მწერად და გარემოებისაგან დაზარალი სველიანი აღმინის ექნება არ შემოგვსნათ. ყველა რაღაც მგლოვიარეს დამსავსებდა, ყველა ელლოფერის საქმეს ზანტად და არაქუჯავ ეკიდება, ყველას იმედ-მინდილისა და სასო-წარკვევილების ბეჭედი ასეა, და თუ ცხოველურის სიკოცხლისა და არსებობისათვის ზურუნის ნიშანი ემწევა ვისმე, ისე იმას, ვინც სიმშობს გაუწურება და კუჭის დასაკმაყოფილებელ მსხვერპლსავე მიისრულებს; გარდა იმისა, რომ დღიური ლუქმა იმოვინონ ან სხვისი წყალობით, ან თავისი ოინ-მოხებრებით, გარდა იმისა, რომ მხოლოდ პირადს, საორ-დღეო ცხოვრებას წუძღენენ წინ, ისეთს პირადს ცხოვრებას, რომელსაც არავითარი ზნე-

დგომლონ მთავრობის წინაშე 6⁰/₁₀ გირანოვის ფურცლების 5⁰/₁₀ ზე შეცვლის შესახებ და, ამას გარდა, ბანკს ნება მიეცეს, ისეთი გირანოვის ფურცლები გამოსცეს, რომ ზედ გადღების ვალა არ იყოს აღნიშნული.

* * * რკინის გზის საღვურ ახალ ფიფიღგან გვატყობინებენ, რომ ამ თთვის 25-ს იქ შემდეგი უბედურება დატორიალდება. აწითსთან იმ ალავას, სადაც ახალი გზა გავაყეთ, მუშაობის დროს თოკი გაწყვეტილა და ზედ მოხმული თოხი მომუშავე რვა საეფნის სიმაღლიდან ძირს ჩავარდნილა. ამთაგან ბანუხარაძე იქვე მომკვდარა, ბაზუხაძე ძალიან დამსხვრეულა და იმედ აღარაქეთ იმის მორჩენისა, ყოჩიქოვს დამსხვრევა ფეხები და დაგადინი-კი მტორედ დაშვებულა.

* * * გუშინ პეტერბურგიდან ტფილისის გუბერნატორის კანცელარიაში დღემდე მიილა, ფენლიანდის ყურეში უმოქნით ტფილისის გუბერნატორის კანცელარიაში მმართველის, ა. ა — ძის კულრია-ცევერის გვამი, რომელიც დასასაფლავებლად მისთვის გარდაუკათა. როგორ დამჩვალა და სად, მინდარე ნევაში, თუ ზღვაში, ჯერ არ იცია.

* * * ყველა ჩვენგანი იტყვის, რომ ცხენის რკინის გზის ვაგონებში ზარების რეკით ყურთა სუნა ალარაა, ისე ერთ-გულმანა თუ „უჭრები“, თუ თვით კონდუქტორები. ხანდისხან იქამდისინაც მისულა საქმე, რომ ჩამოხმდარათ კიდევ ვაგონიდან, რომ ვეღარ მოელოებინათ ორივე მხრით ზარების რაყა-რუწყის ხმა.

როგორც სჩანს, ამასაც ბოლო მოეღება მალე. ქალქის დღეულები მ-ნს პაპევიის ურჩევა ცხენის რკინის გზების გამგეთათვის, რომ ზარის

მაგვირად საყვირი იხმარეთო, ისე, როგორც სხვა დიდ ქალაქებშია. გზის გამგებელნი დათანხმებულან. სანამუშოდ გამოუწერათ ოდესიდან ერთი ამისთანა საყვირი და კიდევ მიუღიათ ამ დღემდე; გამოსცადეს და აღმოჩნდა, რომ ამ საყვირის ხმა სმენას არ აწუხებს, თუმცა კარგად ღიორად გაისმის შორს.

* * * როგორც შევიტყეთ, მომავალ სეზონის ქართულ დრამატული დასის რეცისორად დაუნიშნათ მ-ნი ავალი-შვილი, წვერი დრამატული კომპეტეტისა. იმ არტისტებს გარდა, რომელნიც ჩვენ გვყავდა ამას წინად დასახლებული, მომავალ სეზონისათვის მიწვეულნი არიან კიდევ ქ-ნი საფარავისა, ავალიშვილისა, ჩერქისიშვილისა და მ-ნი აბაშიძე, გუგია, ხუციშვილი, ცუგარელი და სხ. ამ უკესეცნაზედ ნამყოფ არტისტთ გარდა, მოწვეულია რამდენიმე ახალგაზრდა ქალი და კაცი.

* * * სომხურ თეატრის კომიტეტი აცხადებს, რომ ვისაც სომხურს ენაზედ ორიგინალური ან სხვა ენებიდან სომხურს ენაზედ გადმოღებული დრამატული ნაწერები აქვს, შემოღიან წარუდგინონ ამ კომიტეტს, რომელსაც განსაკუთრებული საურედაქციო კომისია ჰყავს არჩეული ამ ნაწერების გასარჩევად. რომელიც მოწვეულნი იქნება კომისიის მიერ თეატრში წარმოადგენად, იმ პიესის პატრონი სასიყდელს მიიღებს თვით კომიტეტის მორაგებით. პიესა უნდა იყოს სუფთად გადაწერილი (თუ ნათარგმანი-დედანიც უნდა იქნეს წარდგენილი). მსურველს შეუძლიან მიმართოს მ-ნს შირვანზადეს, რომევიც გრიბოედოვის ქუჩაზე, მუთოვიის სახლში სდგას.

არ იქნება ურიგო, რომ ასეთი სა-

ბითი და საზოგადო საკეთილო ფერი არა აქვს, გარდა დღიურის ქამა სმაზე ზრუნვისა, მანდაურების გულს აღრაფერი არ აძებრებს. ასეთი ყოფა-ცხოვრება ისეთ ხასიათად გარჩემებითა, რომ თუ სადმე გამოჩნდება ვინმე მზრუნველი საკეთილოდო საზოგადო საქმისა, კაცი არა აშუალო უქმის უმეტესობისა, მაშინვე დაგმობენ და აბუზად იაღდებენ.

დარწმუნებული ვარ, რომ თუ ვინიერი მკითხველი თავის ცხოვრებას დააკვირდებ, თავის თავს დაკეთებდა, თავისი გონებაში კრიტიკულის თვალთ ჩაიხედეს, იმ წამსვე დაბე-თანხმება, ჩემს დასვენს ყვერს კრავს და თანახმობის ხელს გამოიწვივს.

მაგრამ დათანხმება რა წაბლია? საქმე ისაა, რომ გამოვიკვლიათ, რა იყო ისეთი ძლიერი მიზეზი, რამაც აქამდე მიაღწევინა ივერის საზოგადოებას, ქართველს ერს. აი საკითხი და საგანი ქართველთა სამხარაოებისა.

რედქციო კომისია დანიშნოს ჩვენმა დრამატულმა საზოგადოებამაც.

* * * მას აქედ, რაც მთავრობამ სასტიკი განკარგულება გამოაცხადა გერალტის შესახებ, გტრადელტემა გადასახლება დაიწყეს რუსეთითა და სხვათა შორის ბალესტრანაშვიტ. ეხლა იტრუსალიმის რაბბინი დღემშითა სთხოვს ოდესის რაბბინს, აუწყეთ რუსეთიდან ბალესტრანაშვიტის სახლების მოსურნე ებრაელებს, რომ ნუ ეშურებთან აქეთ, თუ გაუტრეგებას უნდათ თავი ააღდინრო.

* * * აქამდის იმას ვიხილეთ, რომ ქალქის ვაგეობის აგენტები უტრადოთაგან არ აქცევენ იმ უსწავლობას და თავ-გასულობას, რომელსაც ყოველდღე ქალქის ბაზრებსა და მოედებში ქალქის ალაფები სჩადიანო. ეხლა, წარმოადგინეთ, აღმოჩნდა, რომ საქმის მუკათობისა და ერთგულების გამოჩენაც საძრახისი ყოფილა აგენტისათვის, თუ ყოველდღე ეს აშუკარდ შეეჩინეთ. აი ამისი მაგალითი:

გუშინ, 28 ივლისს, ქალქის გამგეობამ სამხსახურიდგან გადააყენა ერთ-ერთი თავისი აგენტი. მერე რისთვის? აი, ორს-თვის: ამ ორის კვირის წინად ზემოხსენებულმა აგენტმა შეამჩნია, რომ ერთ-ერთს შურის მოყდნაზედ სომხის მუშას წამოუკენდია ზურგზედ ტომარები ფეკლით და მიაქვს. მ-ნმა აგენტმა მუშა გააჩერა, გამოკითხა, ვისია და სად მივაქვს ეს ტომარებიო. მუშამ დაასახელა ალაფი, ვისთანაც მიჰქონდა. აგენტმა არ დაინება და ისევე მოედანდ დააყრევინა, რადგან საუფლებიანად იფიქრა, რომ ჩარჩის ალაფისათვის მიაქვს უთუოდ მუშასაო. ჩარჩი მისულა გამგეობაში და აგენტზედ საჩივარი გამოუცხადებია, თანაც შეუფერხებელი ცოლუ დაუწამნია ქალქის ერთგულ მოსამსახუ-

თუ ასეთს ერს ღრობით გარეშე მტრები აწუხებდნენ და თვისისა, თუ სხვისის შემწეობით თავიდან მოცი-წალთ, თუ მაღად არა, ოდნავ მაინც მანდაურ მაღალის საზოგადოების, უმთავრესისა და მოთავე წო-ლები ყოფა-ცხოვრების სურათით. თუ ამ წოდების ავკარგინება საყურადღებოა მიმანია, იმტომ—რომ საქართველის ბედ-იბლაზე ბეჭედ დამსმელი და ძლიერი გავლენა ხსენებულის წოდების ხელთ იყო მუდამ და უსსივარის დროიდან.

ყოველს ერს და საზოგადოებას, როცა იგი თავ-დარტყანებულთ არ არის და ოდნავ მაინც თვით-მომქედი, თავისი ცხოვრებაში ერთი რამ გაბატონებული და მეთაური იღვა, დედა-ბარა აქვს და ყოველს თავის ფეხის ვადღამასა და ცხოვრების წერილმანს ამ დედა-ბარს შეუფერებს ხოლმე. ამასთანავე მედრად და შეგნებულად ებრძვის ყოველს მანგებელს აწუხარისს და საუკეთესო მერმისს-აქენ მისწრაფება...

რედქციო კომისია დანიშნოს ჩვენმა დრამატულმა საზოგადოებამაც.

* * * მას აქედ, რაც მთავრობამ სასტიკი განკარგულება გამოაცხადა გერალტის შესახებ, გტრადელტემა გადასახლება დაიწყეს რუსეთითა და სხვათა შორის ბალესტრანაშვიტ. ეხლა იტრუსალიმის რაბბინი დღემშითა სთხოვს ოდესის რაბბინს, აუწყეთ რუსეთიდან ბალესტრანაშვიტის სახლების მოსურნე ებრაელებს, რომ ნუ ეშურებთან აქეთ, თუ გაუტრეგებას უნდათ თავი ააღდინრო.

* * * აქამდის იმას ვიხილეთ, რომ ქალქის ვაგეობის აგენტები უტრადოთაგან არ აქცევენ იმ უსწავლობას და თავ-გასულობას, რომელსაც ყოველდღე ქალქის ბაზრებსა და მოედებში ქალქის ალაფები სჩადიანო. ეხლა, წარმოადგინეთ, აღმოჩნდა, რომ საქმის მუკათობისა და ერთგულების გამოჩენაც საძრახისი ყოფილა აგენტისათვის, თუ ყოველდღე ეს აშუკარდ შეეჩინეთ. აი ამისი მაგალითი:

გუშინ, 28 ივლისს, ქალქის გამგეობამ სამხსახურიდგან გადააყენა ერთ-ერთი თავისი აგენტი. მერე რისთვის? აი, ორს-თვის: ამ ორის კვირის წინად ზემოხსენებულმა აგენტმა შეამჩნია, რომ ერთ-ერთს შურის მოყდნაზედ სომხის მუშას წამოუკენდია ზურგზედ ტომარები ფეკლით და მიაქვს. მ-ნმა აგენტმა მუშა გააჩერა, გამოკითხა, ვისია და სად მივაქვს ეს ტომარებიო. მუშამ დაასახელა ალაფი, ვისთანაც მიჰქონდა. აგენტმა არ დაინება და ისევე მოედანდ დააყრევინა, რადგან საუფლებიანად იფიქრა, რომ ჩარჩის ალაფისათვის მიაქვს უთუოდ მუშასაო. ჩარჩი მისულა გამგეობაში და აგენტზედ საჩივარი გამოუცხადებია, თანაც შეუფერხებელი ცოლუ დაუწამნია ქალქის ერთგულ მოსამსახუ-

რესტორის. გამგეობამ საქმის გარემოება რომ შეიტყუა, ალათის საჩივარი არ შეიწყარა და ავგენტის განკარგულებაში მოიწონა.

რამდენიმე დღის შემდეგ ბ-ნი ავგენტი ანაწილი შეხვედრით იმ ალათს ისევე იმ პურის მოედანზე და ცოლის წამებისთვის შეურაცხება მიუყენებდა მოქმედებით.

ეს გარემოება თვით ალათმა აცნობა გამგეობას და შესწილი ავგენტის მოქმედების შესახებ. ორი კვირა ამ საქმის გამოძიებაში იყო გამგეობა და, როგორც ზემოთ ვთქვით, 26 ივლისს, ესეთი განაჩენი დადგინდა: ა) ბ-ნი ავგენტი მასხარადამ გადაყენებულ იქნა იმ დრომდე, ვიდრე ეს საქმე საბჭოს მოხსენებლად; ბ) ამის ადგილზე ავგენტის ერთ-ერთი თანამშემო ნინოშვილი; გ) მოხსენებლს საბჭოს, რომ თანახმად თხოვნის ავგენტი სამართალში მიეცეს.

საკვირელო ეს იმით, რომ ქალაქის გამგეობამ კარგად იცის, ვინ როგორ ემსახურება ქალაქს, იცის ისიც, რომ ზემოხსენებული ავგენტი ერთი იმანია, რომელიც ყოველის სასურველია ბიზნისის ჩარჩოვად და აქედან წარმომდგარი ხორაგეულობის სიძვირით მოსპობს ქალაქში, ალათი-ი ერთი იმანიაა, რომელიც, რომელიც მუშების მუშაობის ჰელდობის პურსა და სხვ., რომ მერე ხელმოქმედი გაკვირდა. რომ არა გაუვიდათ-რა ჩარჩოვსა და ალათს, მუშებს მიჰყვება ხელი, ვითომ და ისინი თავისთვის ჰელდობენ; გაიძინა-ი რომ, ეს მუშები ამ თვითონ ჩარჩოვს, ან არა და ალათებს ესმარებიან.

სოფელელები-ი მოტყუებული რჩებიან და ქალაქის მკვიდრნი მამა-სახლად ჰელდობენ ხორაგეულობა. ბ-ნი ავგენტი იქამდე მივიდა, რომ სომეხი მუშა აღარ გაუკუანა მოედანზე, რადგან ყველას ალათმა შეატყა, რაკველებს-ი ნების აძლევს, რადგან იცის, რომ ალათობას არ გასწევს.

ქალაქის გამგეობამ კარგად იცოდა ბ-ნი ავგენტის ესეთი ერთგულობა თავის საქმეში, იცოდა, როგორ კრიკაში უღდა ჩარჩოვს, და ჩვენ მტად გაკვირვებელი ვართ, რომ ვიღაც მატყუარა ჩარჩოვს თხოვნი თხოვს იმას სასახურად.

ბი და სულ უკუღმა-ი დაბრუნდა იმითი საქმე, სულ არა სასურველი ნაყოფი-ი გამოიღო მშვიდობა იმობის დრომ.

დაბრუნდა თუ არა მაღალი წოდება ბრძოლის ველიდან, იმ წამსვე რაღაც განუსაზღვრელს მოსვენებას, სილაღსა და ძილს მიეცა, თითქო მოგინად ჩავარდნა; დაუღლიდა, მაგრამ ისე დაუღლირდა, რომ სმაკმის მად ქლტკ-მორეულ ადამიანსათვის დასძინება და დღესაც ისევე ჰელდობს უსარგებლობა, რაც არა აბადია, როგორც ამ საუკუნის მე-20 და მე-30 წლებში მიწა-წყლის და ამ მშვენიერების ჩასაყვანად ექნა აღზრდა, რომ ევროპიის გარეგნობით შემოსილიყო.

ქართულად საუკეთესო ნაწილის და თითქმის მთელს საზოგადოებას ისე-ი არ მოუხმარებია მოსვენების დრო, როგორც ფრანგებმა პრუსიელებთან ომის შემდეგ, ან იტალიელებმა ავსტრიისაგან თავის დაღწევის შემდეგ, აღმერთა ჩემო! რას ვამბობ? ფრან-

რასაკვირველია, ის ალათი და იმის მსგავსნი სხვანი კარგად ისარგებლებენ ამით და ისევე მოპყობენ ხელს თავიანთს ალათობას. ხილო თუ იმ ალათს სცნება ბ-ნმა ავგენტმა, ამისათვის სასამართლო არსებობს და იმ შემდგომ გასახულს თავისი თავი დაეტყა, გამტყობამ-ი თავისი და ქალაქის ინტერესს უნდა დაიცავს და არა თითოეულის ალათისა.

* ჩვენს ტფილელს ჯიბიერები და სურდ-ბაკაციები ძალიან ერთგულად და მუყათად აღვიან თავიანთს ხელობას. თუ-ი მოასწრეს რასმე, ისეთი ნაირად გააქრობენ, რომ ვერც კვილი უზოფრა და ვერც გზა. იმ ადგილებში-ი, სადაც ნიადაგ პოლიციელები დანაწი და აუარებელი ხალხი მიიღის-მოდის, არაფრისა არ ემინათ და არ ერიდებთ ამ ნაშესსა და სინდის-გაუწყებელს. მაგალითად, ვარანციის ძველის გარშემო მალაზიების პატრონი და სხვა მოვაკერნი ყველანი სჩივიან, არ ეციოთ, რა ექნათ, ერთს წამს რომ იქით მივიტოლო, მანვე იმ ბოლოს აგვეწინა, ან სხვა ნივთს რასმეო. გუშინ წინ ვარანციის ძველის პირდაპირე პარიკმების შემდეგ ამბავი დაგვართა, საღამოს ექმ სიხისავან შეწყუბებულმა პარიკმებმა სკამი აღდგა თავის სახელისონს კარებზე და ზედ ჩამოჯდა გასაგრილებლად და დასაყენებლად. უცრად სწორად ნახევარს წუთს წასთვლიდა. გამოიღვია და საათი ძეწყითთორ აღარ იყო.

* შემდეგი ამბავი გვიამბო თვით იმან, ვისაც იგი ვადავებია. 21 იანვარს ოთხი სტუდენტი სამზახროდ მიღწეულა ტყუილის გზით და ბონისკენ. ნაქარგლის მისა რომ ვადავსულან, სტუდენტებს ცხენები გაუქენებიათ და ერთი იმთავანი კარგს მანძილზე დაწინაურებულა. ამ დროს გამოსულა ტყუილად ვიღაც კაცი და თოვლი დაწინაურებულა დაწინაურებულ სტუდენტისათვის. თქვენს მტერს, როგორც სტუდენტს ფერი მსცევია; ჰგონებია ავსტაკად, და ცხენი გაუქესლავს. ეგონებოდა გამოსულს თავი არ დაუნებებია, გამოქიდებია და რამდენჯერმე დაუძახნა: გირჩევიან-ან, გაჩერდით! მაგრამ შემინებულს სტუდენტს ამა რა ვაანებებდა თუ-

გებთან და იტალიელთან ფეხის გამოვლდა რა ქართულების საქმე. მაგრამ ამა ისე მაინც მოიხმარეს შდლავათის ხანა, როგორც ბოლგარებმა? დიდი, რომ არც ისე. ზემოხსენებულს ერთ მტრისაგან თავის დახსნევი იმისთვის ეკირავებოდა, რომ შემდეგ ნივთიერად აღდგენილიყვნენ, ხნივითი განათავისუფლებულიყვნენ, მონური ხსიათები უკუვდებოდა, ვადადინებულოყვნენ, საშინაო უთანხმოება მოესპათ და ყოველისავე ამის დასავიგრავებოდა სულიერი ნიკო განვეითარებინათ.

ქართულის საზოგადოებას და განსაკუთრებით მაღალს წოდებას-ი ამ თვალთ არ შეუხედნი მოსვენების დროსათვის. უცრად შესცავლა ცხოვრების დრო, 20—25 წლის განმავლობაში ერთმანვე ვადატება თავისი ისტორიის ისარი; მაღალი წოდების უმთავრესი ოჯახები მხოლოდ ჩაცმა-დახურვას, სმა-ქამისა და ფუფუნების ზრუნვას დაედა; იმის მაგალითის აწყვა წერლობანი თვალ-აზ-

რმე. უცხო კაცს კვლავ ყვირილი დაუწყია: „დაიჭირეთ, არ გაუშვით!“. ამ ყვირილზე გაიფრინდა-ნა ტყუილად მეორე კაცი და სტუდენტის გაკავება დაუბრუნებია, მაგრამ გაქნებულნი ცხენი ჰჯახებია, ის წაქცეულა და სტუდენტი-ი შურდულივით წასულა თავისი გზაზე, რომ ეგები მალე მიეწვიოდა ღუბანსა და თავი შეეფარა. მისულა ღუბანთან, მაგრამ იქ უარესი საქმე დაამართანა: გამოავადნა ღუბანიდან ვიღაც მოხუცებული კაცი ამოღებულის ხანგლით და მოუწოდებია უცხოვნი სტუდენტი ანგე. სტუდენტს უფერინა, ვისი გვეყეო და ვუსი შეეკარყო, ამა აქა ყოფილა ავაზაკების ბუდე და მე-ი ვადასარჩენად მოვიწირავოლი. შექნა ყვირილი და ვიღაც მოსულა. შემინებულს სტუდენტს მიუძახებია, ნუ მომკლავთ, იქნება ბოკაული გგონივართ შექნს დასაქრობად მოსულა, მაგრამ მერწყმუნეთ, მე ბოკაული არა ვარო. ამ ამბავის დროს გამოსულა მედუქნი, უფრო ჩამორჩენილი სტუდენტიც წამოსწვიან და მანვე ცუდდებულნი გამოაშტრავებულა: სტუდენტებს ავაზაკები-ი არა, ხვეისთავები დახვედრიან და იმითი დაუძახნათ, ვანერჩოთ, რომ მათის ვინაობის ვაგება სრუმებიათ.

ამ ვგარად მთელი ეს ამბავი იმის გამო მომხდარა, რომ სტუდენტს ხვეისთავები ვერ უცნია. კიდევ კარგი, რომ სტუდენტს რეფორმები და სხვა იარაღი არა ჰქონია, თორემ შეიძლებოდა დიდი უზენებრება რამ დატრიალებულიყო.

ამ ვგარ შემთხვევათა ასაცენად ბოკაულები ვლდებულნი არიან, ხვეისთავები დაარბიან და ასწავლონ, თუ როგორ უნდა მოეცინენ გამგეობაში გამომვლელს, რომ ამით ავაზაკები არ ეგონათ და უნებლიედ ცოლი არა დატრიალდეს-რა.

* ბაქოვანს გვეწერენ, რომ ამ თვის 26, საღამოს რვა საათზე, ცეცხლი დაეკრუნა და ძმთა ბუდე, დოვბის ნავთის აუზსაო. ცეცხლის გაქრობის დროს ნავთის მთლიან იფეთა და იქ ახლო მდგომარ ტელიკოს რამდენსამე სკენზე ვადის-და დახსნებულა. საბარლო რკინის მარსურებლი-ი გაუგზავნიათ. ამანვე დროს ბაქოს საქონლის სადგურის ნაურბადც და ბოლოს ამ ხსიათის ცხოვრება ჩვეულებად ვადაქცათ.

მოგესწენებთ, უქმს ადამიანს მზა-მზარეული სარჩო და საცხოვრებელი უნდა ჰქონდეს.

ამიტომ მაშინდელ მაღალს წოდებისათვისაც მზა-მზარეული იყო სატყუარი და ამ მზა-მზარეულისთვის დროებით წყაროს, ერთის მხრით ემა-მამული წარმოადგენდა და მეორეს მხრით მჭირფის და ყველასა-გან სასუყარი „ჩინოვნიობა“. ყველაზე პირველი ჩინოვნიობა და ეწაფნენ, რადგანაც იგივე იყო საზოგადოებაში თვალ-საჩინო და საბატო ადგილის მოპოვების საშუალება და თან ვლდებულ ვადუნის კობე, ემათა ძალა-უნებურად მოხმარების ხერი. ამისათვის „ჩინოვნიობის“ მოუწინა გამო ჩამოვარდა თავად-აზნაურთა შორის ქიშხი, ერთი მეორეს ბეზლობა, გულ-დაუნდობლობა, მეგობრობისა და ძმობის ვატება, მეგობრობის კავშირის დაღწევა, ერთის სტუდენტი, ყველა ის, რაც ისეთი კაცს

უფროსის თანამშემო დრაკოვი, რომელიც მდგარა ორთქლ-მაგალზე (№ 363), ვაგონების ცეცხლდგან მოშორების დროს, ერთი ფეხით ჩაივარდნა ორთქლ-მაგალისა და „ტენდერის“ შუაში და მოსწყვეტია ფეხი. საბარლო სამყურანლოში გაუგზავნიათ.

* სოფ. ბაღევიანთა. სოფელს ბალეტიში ერთი საოცარი კაცის მკვლელობა მოხდა. ორი ძმანი ვარდენ და დიმიტრი წ— ბი დაბატებულნი იყვნენ ნათესავის სახლში. იმათ ვარდა, სხვაც ვაგონი სტუდენტს ვადავად მასმანდეს. მისი დროს ვარდენ წ—ლს ჩხუბი მოუვიდა ერთს სტუდენტთან და ამოღებულს ხანგლით მოსაკლავად ვამოვიდა. ვაზხედ ვარდენს მისი ძმა დიმიტრი ვადავლობა შესაჩერებლად, მაგრამ ვარდენმა თავისი ძმაც არ შეიტყო, შემოასკრა ხაჯალი და ლუქმა-ლუქმა დასკრა. დაკრილობა ერთს კვირამ ვანუტევა სული. დანაშაულის შემკრება მსურდა მაგრამ, მაგრამ ვასწავლებლის მამამ ვერ გამოიმტკაცა მეორე ცოცხალი შვილის დაკარგვა და ვამოცხადა, რომ ჩემი შვილი სასიცილოდ იყო და მინც მოკლდებოდა. ადგილობრივს მთავარსა მას შემდეგ ხმაც არ ამოულია. დანაშაუნი თავისი ხელით ვაკლდელის ძმის ქირისუფლად იჯდა ვასწავლებლის დროს და ცრელიც არ მოსდებოდა თვალუზუნად.

* სოფ. ზურკეის. (შორანის მარა): ზემო იმერეთში პირველში ძალიან ვანარბებელი იყო მუშა-ხალხი და ამბობდა, რომ წრევედნობისათვის მოსავალი არ ყოფილა, თუ ვინდათი წელიწადიც იქნებო, მაგრამ მენდეს უმტყუნა: ისეთი ვოლენი დადგა და ცხელი ქარი ამოვარდა ბოლოს, რომ პური სამს დღეზედ მოსამკალი ვახადა. როდესაც დაიწვეს პურის მც, მოკვება მანვე წვიმები და ხან-და-ხან სტუდენტ-ი წამოვარდა. ავგერმსამე ვივარა, ვანუწყებულად სწევს; 17 ივლისს დილით თოვლი-ი და ვანავან ხრეთის მთაზედ და საშინლად ვანავარდა. მოსამკალი პური ვანებზედ ვამოვარდა და მომკალი ნიაღვრამა წაიღო. ვენახებს წრევედს ბევრი ასხია, ასე რომ მარსურებლი-ი კაცები ამბობენ, ამ იცს წელიწადში არა სხნია ასე ვანახებია.

შეკუმენის, რომელიც სხვისის სუფრიდან ვადავარდნილ ფინჩის მომლოდინე და მუდამ მზად არის, რომ სხვისი ნაწყალობევი მეტოქესა და მომკმეს არ ვატანოს. საუკეთესო მუშა-მშვენიერი მესამედს თავისი მამული-სის იმას ანდობდნენ, რომ „უქსის სის ნაწილი“ ემონათ, ან „პრისტობა“ ეგლოთ ხელი. შეგვიძლიან დავასხელოთ კიდევ ისეთი მშვენიერი თვადები და აზნაურები, რომელნიც მთელს პოლს და იმის უფროსებს მთელის კვირამოთი უმასინდლებოდნენ, რომ რომლისამე ვადუნინანს უფროსის შემწობით დაბალს „ჩინოვნიობა“ ადგილი ემონათ რამე, ისეთი ადგილი, რომელიც 200—300 მანეთს თუ მისცემდა კანონიერს ვამაგრის და ესეც თავის მდინთან ნაქმს თამაში უნდა ვყოფი.

მეთხველი იუცხოვეს და იკითხავს, თუ ფულად ასე ცოტად შესძენდა ეგ ადგილი, მამ რად ტრეფობდა ან „პრისტობას“, ან „უქსის

შარშან ამ დროს ვენახს ერთი დერი ფოთოლიც არ ვახა, ისე იყო დაწმარი და ძიის ჩამოკლევანი, წრევედს-ი ვერ ფოთოლიც არ ვანარბებია და თითქმის სიმწიფეშია-ი შესული. სიმინდები ყველგან დატარებულა, ზოგან საწყველიც არის. ერთის სტუდენტი, ვერ-ვერობითი კარგის მოსალოდინე პირი სჩიან.

შავი-ქვის ფანაშ მტერს მტად დაიწყო. შარშან საყენი შავი-ქვა ცხრა და ათ თუნად იყიდებოდა, წრევედს-ი სამსა და ოთხს თუნად იყიდებდა. მკვრამ მოიჯარადა-ი იხარადა. სოფი-ერთს ვგონათ, შარშანდელი ქვის ვასავალი იქნება წრევედს-ი, და ზამთარშივე რვა-რვა და ცხრა-ცხრა თუნად იყიდეს საყენი შავი ქვა, მაგრამ იმედი ვაუტყუნდით. ქვის ფანაშ იმედი ნაირად იყო, რომ ცხრა თუნად, მგონი ზესტაფონშია-ი ვერ ვაქციდნ.

* ივლისის 26, ღამის 11 საათზე, ნიკოლოზის ქუჩაზე დათოქა სიმონის ძე დანიშვილი წაჩხვდა სურამის მტოვრებულს მხოლოდ ისაის ძეს ბანდეროვსა და მარცხენა ხელს დაწით დასკრა.

* ანუ დღეს, ღამის ათს საათზე, სომხთ-სასალოანის პოლიცელმა იოვანა ერთის თვის დაბადებულ მკვდრულ ბავშვი. ბავშვი საბჭოს ინსტრუქტორს ვაგზავნის.

საჩილური, შიდი-თაბი

(საბარლო ამიანები)

მიჯნურთა — სტრფიალია, მოხარბთა სარჩილსა ბევრი დონე შევლია, საკითხავი ბევრი აღმრა, ბევრი წერი, ბევრი ხია.

მტყობა, რომ ფრთხილად არ ჩეხს, მრულია, თუ მართალია?

დაბა ბ საფეელი

(მოწერილი ამბავი)

სოფ. შეჭრეთა (შორანის მარა), 22 ივლისი. ჩვენს სოფელში ას კომდმდე გლეხი სცხოვრობს და თავად-აზნაურ-ი არც ერთი. ვიდრე შავი ქვა ვამონდებოდა შეტრეფთში,

ნაწილი-ი რაღა ემშაკად უნდა-დაო!! იმად უნდა, რომ მშარბე-ბლობის სახელითა და ძალით შეიარაღებულყო. იმ დროის გლეხი თავის ქალსა და ვადატრანებს ძველ-ბურად აღარ უყურებდა: აღინდელს ბატონთან ვლენი მტკიცე წინაშეს კავშირით იყო შეკავშირებული, ერთ-მანეთის მკვლელი და მფარველი იყენენ, რადგანაც იმდენის ხნის ვანა-ვლობაში ერთს ტავში იწოდნენ და ერთი სავანი ჰქონდათ საზრუნე-ვი. მათი საერთო საქმე მამულის მტერ-თავან დაცვა და სარწმუნოების შე-ნახვა იყო. ახლა არცა რა დასაცვა-ვი ჰქონდათ-რა და არცა რა შესანახ-ვი. ვარემ მტრის პასუხის ვასაცე-მად სხვა ჰყავდათ მოწყველი. რაღას დარბო ექნებოდათ? რაც შეიძლებოდა, მოსვენებას უნდა მისცემოდნენ. მაგრამ უსაგნოდ მოსვენე-ბული კაცი, მოგვსენებთ, „ქამა-ქობობას“ ვამოვლენ. დილა-ი ასე მოხდა. ეს უტყუარი მაშინდელი ხასიათი ჩვენს მაღალს წოდებისა-ი

სა, ქურნაღსა და წიგნთ-საცავსაც... ასე წარმოიგონეთ, ნიუ-იორკის მუქი მშობრე წიგნთ-საცავი...

დათვლიერების დროს „ურას“ ძაბილი და მარსელის ხმა ერთმანეთში ირიადა... ჯარი რომ უკან დაბრუნდა...

ქარხანაში ქარხნის მთავრობა მიგვება და შემდეგ მღვ ზღვით სამინისტროს გამგეც მოვიდა...

355ა. სერბების მეფემ გამოაცხადა, ენაში ინკოგნიტოდ მსურს დარჩენა... ამის გამო იმის ენაში მისე...

Table with 4 columns: Year, Value, Unit, etc. Header: ეტკერბურგის ბირჟა, 26 ივლისი

დებეშა

მოსკოვი. 25 ივლისს. საფრანგეთის ზოგადსაბანო პატივ-საცემლად გამართულს შვეიცარიის სადილოზე პირველი სადილოცხელი გუბერნატორმა თავ. გოლიცინმა წარმოსთქვა ხელმწიფე იმპერატორისა და ხელმწიფე იმპერატრიცისი. სადილოცხელის ხანგრძლივი „ურა“ და სამჯერ განმეორებული საერო სავალალოელი მოპყვა...

355ა. „Neue Freie Presse“-მ კვლავ დაბეჭდა მეუღლი წერილი კრონშტადტის ამბების შესახებ და ამბობს, რომ ამ ამბავმა მთელის ქვეყნის ყურადღება მიიქცია... ვახუშტის სიტყვით, რუსეთის ერმა აღტაცებულა და გადამეტებოთ ვაჩაყხადა თავისი მიზილულობა საფრანგეთისადმი...

მიმოსვლა ცეცხლის გაშვების შესახებ

ბათუმში და გვიდის: ხუთშაბათობით, საშუალოდ 4 საათზე მოკლე გზით და სოკოროსისისეს და კრემში შეიქცა. შაბათობით საღამოს 8 საათზე შორის გზით (ყველა საეთ-სადგურში შეიქცა).

კვირობით, საღამოს, სასტუმარ-გარეთ, სტამბოლამდე მადის.

ბათუმში მოდის დღისი: სამშაბათობით შუა-ღამეს, შორის გზით. პარასკეობით, დადით-დაცხადამ მოკლე გზით (კრემსს და სოკოროსისეს მუქვლის).

შაბათობით, დღით, სტამბოლამდე.

ფოთიდან ბათუმში მოდის სამშაბათობით-ამის შემდეგ, როცა სოსუმამდე მადის გზით შორის გზით. ხუთშაბათობით-დადის 9 საათზე დამასკოვას მოკლე გზით მოსაირაფე კაპკასიას და ყარაბის გზით.

შაბათობით, დღის 9 საათზე, და მასწობის შორის გზით მოსაირაფე კაპკასიას-ყარაბისის და რუმელად ანტროდასკენ წამსვლელ გემებს.

ბათუმში ფოთის მიდის პარასკეობითა და კვირობით. რაც გზით მოკლე ფოთამდე, ბათუმის სასტუმრო კაპკასიას სოფელ, როდის წაქე ყვას.

ამის გარდა ყოველ-კვირის ფოთში მოდის ოკციდამ და ყარაბ-კაპკასიას საეთ-სადგურებთან გასწავლელ კაპკასიას გემებს.

27 ივლისს

355ა. 355ა. გამოცხადდა ნება-რთვა ამირ კავკასიის რეისის გზოდან კიათურის შტოსს გაყვინა. ქრისულ სელოს სადგურზე სერბების მეფეს მიეგებნენ დიდი მთავარი ვილიმერ ალექსანდრეს ძე და წარჩინებულნი სამხედრონი. მიიღო რა სასაბუთო რაპორტი ბაქვის მორიგ გენერლისაგან, მეფე წაბრძანდა სასაღვთო. 5 საათზე ალუმში იყო, შემდეგ სადილი სასახლეში და საღამოს სპექტაკლი.

მოსკოვი. გუშინ საფრანგეთის მეზღვავეთ დათვლიერებს ტაძარი ქრისტი მაცხოვრისა და „нескучный садъ“-ი, ისახუმეს და შემდეგ ღოღულდ იყვნენ; 7 საათზე უფროსნი საფრანგეთის ესკადრისანი, სადილოდ იყვნენ საფრანგეთის მთავარ ელჩთან, ხოლო ღამის 11 საათზე ყველანი საფრანგეთი მატარებლით, მისიკოსს გაემგზავრნენ.

355ა. 355ა. გუშინ სერბების მეფემ ფოლადის ქარხანა დათვლიერება. გახუდ მეთის მისაგებებლად გამოვიდა საბილო ინსტიტუტის მოწვეულ ქალნი, რომელთა შორის, განსვენებულ ნეფუსის დისწულიც გრია.

მოსკოვი. გუშინ საფრანგეთის მეზღვავეთ დათვლიერებს ტაძარი ქრისტი მაცხოვრისა და „нескучный садъ“-ი, ისახუმეს და შემდეგ ღოღულდ იყვნენ; 7 საათზე უფროსნი საფრანგეთის ესკადრისანი, სადილოდ იყვნენ საფრანგეთის მთავარ ელჩთან, ხოლო ღამის 11 საათზე ყველანი საფრანგეთი მატარებლით, მისიკოსს გაემგზავრნენ.

355ა. 355ა. გუშინ სერბების მეფემ ფოლადის ქარხანა დათვლიერება. გახუდ მეთის მისაგებებლად გამოვიდა საბილო ინსტიტუტის მოწვეულ ქალნი, რომელთა შორის, განსვენებულ ნეფუსის დისწულიც გრია.

მოსკოვი. გუშინ საფრანგეთის მეზღვავეთ დათვლიერებს ტაძარი ქრისტი მაცხოვრისა და „нескучный садъ“-ი, ისახუმეს და შემდეგ ღოღულდ იყვნენ; 7 საათზე უფროსნი საფრანგეთის ესკადრისანი, სადილოდ იყვნენ საფრანგეთის მთავარ ელჩთან, ხოლო ღამის 11 საათზე ყველანი საფრანგეთი მატარებლით, მისიკოსს გაემგზავრნენ.

მოსკოვი. გუშინ საფრანგეთის მეზღვავეთ დათვლიერებს ტაძარი ქრისტი მაცხოვრისა და „нескучный садъ“-ი, ისახუმეს და შემდეგ ღოღულდ იყვნენ; 7 საათზე უფროსნი საფრანგეთის ესკადრისანი, სადილოდ იყვნენ საფრანგეთის მთავარ ელჩთან, ხოლო ღამის 11 საათზე ყველანი საფრანგეთი მატარებლით, მისიკოსს გაემგზავრნენ.

მოსკოვი. გუშინ საფრანგეთის მეზღვავეთ დათვლიერებს ტაძარი ქრისტი მაცხოვრისა და „нескучный садъ“-ი, ისახუმეს და შემდეგ ღოღულდ იყვნენ; 7 საათზე უფროსნი საფრანგეთის ესკადრისანი, სადილოდ იყვნენ საფრანგეთის მთავარ ელჩთან, ხოლო ღამის 11 საათზე ყველანი საფრანგეთი მატარებლით, მისიკოსს გაემგზავრნენ.

საკომერციო კურსები

ბალანსა და ვაჭარბანთინი

წელიწადი მათე

კურსების დანიშნულება ის არის, რომ სპეციალური საკომერციო განათლება შესძინოს მსურველთ, როგორც ქალეს, ისე კაპეს, და მომზადდოს ვაჭარბანთინის შემწეობით ანგარიშის დახელოვნებით მკოდნენი.

სწავლის გათავების შემდეგ ატესტატები ეძლევათ. 1891—92 საწავლო წელს შემდეგი საგნები იქნება საწავლებელი: 1) საკომერციო კალკულა, 2) საკომერციო არითმეტიკა, 3) ბუქსალტურა მარტივი, ორ-კვიც და საბანკო 4) არითმეტიკა სახგავამო წილთით, 5) საკომერციო მარტივი-მარტივი, 6) საკალკულა და საბანკო წესდებისა, 7) მწარაფლ-წერა და წერა გარეყველა და შინაისა.

სწავლა დაიწყება 16 სექტემბრიდან. ახლოდ შემომსვლელთა მიღება დაიწყება 2 სექტემბრიდან, ყოველ ღლე საღამოს 4 საათიდან 8 საათამდე, კურსების სადგომში, სახლა ლექსინდრე ფილიპისისა, № 9, სუფაგვისა და საკონსტანტინოპოლისისა, ათიათასისა ჰაიდანისა.

პროგრამები და წესები კურსების უსსაყადლოდ შეიძლება მიიღოს მსურველმა კურსების სადგომში და მათა წიგანთაგანის საბანკო კანტორაში, სიონის ქუჩაზე.

ვინც ქალეს გარეშე სცხოვრობს, შეუძლიან წერილით მიმართოს კურსების დაბარებელს 2. მხედასის, ტფილისს. (24—94—5)

სამღებრია და ღაქის ამოსაყვანი ქარხანა

და ვილეს შესაღებად სხვა-და-სხვა ფერ აბრეშუმეულს: პლაუმს, ხაყერდის, შალის და ბაპის ქსოვილეს, ყოველ გვარს შეკერილს ქალის ტანსამოსს; კაცის სამხედრო სამოქალაქო ტანსამოსს, ჩოხებს, ჩულქებს, ტანსამოსს, არმებს, სირაქლეს ფრუბებს და სხვებს. აგრეთვე ვილეს ტანსამოსსა და ყოველ გვარს ღალაქინებულ მატერიებს ღაქის ამოსაყვანად.

მსურველთ შეუძლიათ მობრძანდნენ მიხეილის ქუჩაზე, აკოფოვის შესახებში და ფოსტით მომხმართონ შეკვეთილობით და ფერიც ვაჭარბანთინ ნიშებით. (28—95—4)

ქარხანის პატრონი არტემ ანჯაფარიძე

საფრანგეთის საზოგადოება სიცოცხლის დაზღვევისა (L'URBAINE)
შესადგეს ნება ჭქის დართუდა 2 იანის 1889 წელს
ამოქმედის რუსეთში.
საზოგადოების მოქმედების მთავრობა
მუდმივ თვალ-ყურს ადევნებს და კონტროლს უყუტებს.
საზოგადოება * 2605 * 1890 წ.
საფრანგეთის და ყვარბანის
სხვა სახელმწიფოებში დასადგენი
50.000.000 ფრანკი.
ს. ვეტერბურგი,
ნევის პროსპექტი,
№ 13.
უმთავრესნი წარმომადგენელნი
საზოგადოების ამირ-კავკასიაში არიან
პოლაკი და ამხ., ტფილისს, გრაფის
ქუჩაზედ, თავ. ჰაჭუვასის სახლში, „სევერნი
ნომრების“ გვერდით.
დაბრუნება და პარობის ფურცლები მსურველთ
უფასოდ კაცესავენთ.

ბანსხალეხანი

ქ. სიღნაღში ახლოდ გაციმრბთ
წიგნის გაღაჩინა
აღიქსანდრე მანჯარბანისა და
ამხანგავისა

იქვე იღებენ ყდის კეთების საქმეს
ლუკა მოსილდუაიას სახლში.
მოვიდა საბილო ინსტიტუტის მოწვეულ ქალნი, რომელთა შორის, განსვენებულ ნეფუსის დისწულიც გრია.

(19—77—15)